HISTORIALLINEN AIKAKAUSKIRJA

109. vuosikerta
Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystäväin Liitto
Päätoimittaja: Marko Lamberg
Toimitussihteeri: Veikko Kallio
Toimittajat: Juhana Aunesluoma, Seija Jalagin, Anu Lahtinen, Marko Tikka
Hallitus: Jukka Tarkka (pj.), Pauli Kettunen (vpj.), Christian Krötzl,
Tuomo Lappalainen, Markku Peltonen, Harri Rinta-aho
Ulkoasu: Heikki Kalliomaa

Historiallisen Aikakauskirjan artikkelit ovat läpikäyneet tieteellisen vertaisarvioinnin.

pro.tsv.fi/haik ■ ISSN 0018-2362

SISÄLLYS

Suuntaviivoja
Marko Lamberg, Muutosten keskeltä 1

Keho, mieli ja kieli
Antti Lepistö, Rauhan biologit. Darwinismi suomalaisessa yhteiskunnallisessa ajattelussa 1970- ja 1980-luvulla 4
Laura Ekholm – Simo Muir, Isänmaasuhteen rakentaminen ”kansallisten” nimien avulla. Helsingin juutalaisessa seurakunnassa tehdyt sukunimien vaihdot 1933–1944 29
Ville Salminen, Lobotomia psykiatrisena hoitomuotona Suomessa 48

Kolumni
Maiju Lehmijoki-Gardner, Länsimaa vaan ei Eurooppa 60

Tutkimus
Antti Malinen, Korsuista kodittomuuteen. Rintamasotilaat asunnonhakijoina sodanjälkeisessä Helsingissä 62

Katsaus
Anssi Halmesvirta, Itäisen Keski-Euroopan etninen järjestely toisen maailmansodan jälkeen 74

Syväluotaus
Oula Silvennoinen, Lojaalin oppositiomiehen muotokuva 85

Arvosteluja
Jyrki Knuutila, Soturi, kuningas, pyhimys. Pyhän Olavin kultti osana kristillistymistä Suomessa 1200-luvun alkupuolelta 1500-luvun puoliväliin *(Elina Räsänen)* 90
Kirsi Salonen, Synti ja sovitus, rikos ja rangaistus. Suomalaisten rikkomuksista keskiajalla *(Päivi Salmesvuori)* 92
Eva Ahl-Waris, Historiebruk kring Nådendal och den kommemorativa anatomin av klostrets minnesplats *(Christer Nordlund)* 94
Sari Katajala-Peltomaa, Gender, Miracles, and Daily Life. The Evidence of Fourteenth-Century Canonization Process *(Katja Ritari)* 96
Keskiajan avain. Toim. Marko Lamberg, Anu Lahtinen ja Susanna Niiranen; Att studera medeltiden. Lena Roos *(Sini Kangas)* 97
Pasi Saarimäki, Naimisen normit, käytännöt ja konfliktit. Esiaviollinen ja aviollinen seksuaalisuus 1800-luvun lopun keskisuomalaisella maaseudulla *(Antti Häkkinen)* 99
Oiva Turpeinen, Mustan kullan maa. Tervan matka maailmalle *(Mikko Huhtamies)* 102
Teemu Keskisarja, Vihreän kullan kirous. G. A. Serlachiuksen elämä ja afäärit *(Petri Karonen)* 104
Ilkka Huhta, Papit sisällissodassa 1918 *(Sami Suodenjoki)* 106
Sirpa Kähkönen, Vihan ja rakkauden liekit. Kohtalona 1930-luku *(Ulla Aatsinki)* 107
Juhani Suomi, Lohen sukua *(Vesa Vares)* 109
Maria Lähteenmäki, Maailmojen rajalla. Kannaksen rajamaa ja poliittiset murtumat 1911–1944 *(Outi Fingerroos)* 110
Karjala itärajan varjossa. Viipurin läänin historia VI. Toim. Yrjö Kaukiainen ja Jouko Nurmiainen *(Jouko Vahtola)* 111
Pekka Gronow, Kahdeksas taide. Suomalaisen radioilmaisun historia 1923–1970 *(Jari Muikku)* 114
History and Theory: The Next Fifty Years *(Matti Peltonen)* 115

Tiedemaailma
Palkittuja 117
Tutkijoiden ääni ja sähköiset aineistot 117
Kirjoittajat 117
Sivupeili 118
Notes on the content 119

Kansi: Charles Darwin. Karikatyyri James Jacques Tissot 1871. Bridgeman Art Culture History.